

V loňském roce došlo k nejnižšímu počtu smrtelných pracovních úrazů za posledních 20 let

Opava, 28. dubna 2022 – V roce 2021 došlo k výraznému poklesu počtu smrtelných pracovních úrazů, a to na nejnižší úroveň za posledních dvacet let. Státní úřad inspekce práce a Český báňský úřad evidují za loňský rok celkem 88 smrtelných pracovních úrazů, což znamená o 20 případů méně oproti roku 2020, a celkový počet je také menší než v letech 2017 a 2019, kdy byl doposud počet smrtelných pracovních úrazů nejnižší.

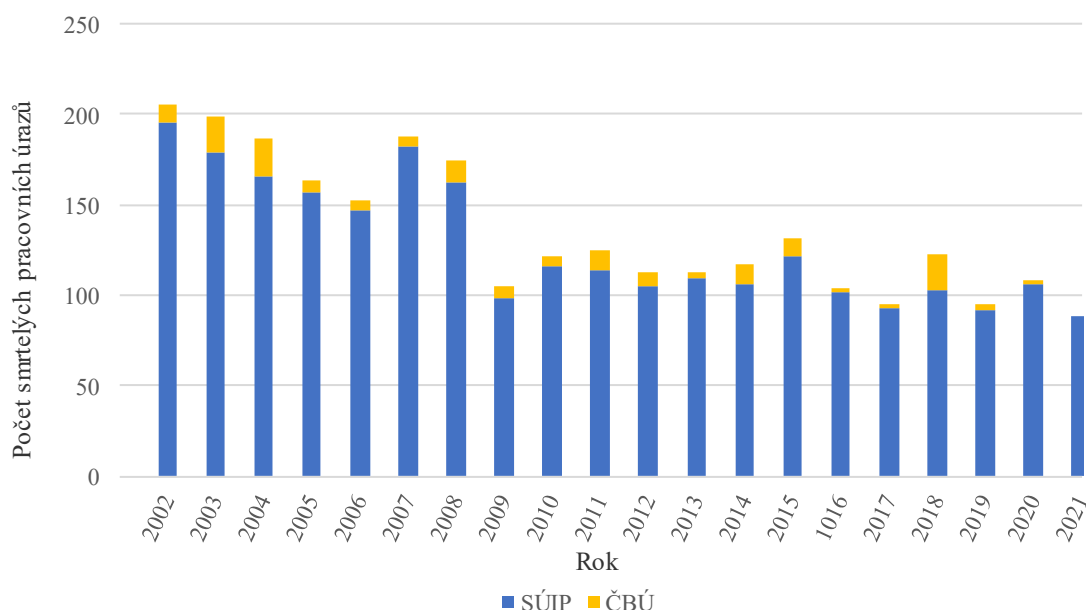
Všech 88 smrtelných pracovních úrazů bylo nahlášeno na oblastní inspektoráty, Český báňský úřad nezaznamenal v loňském roce žádný smrtelný pracovní úraz. Zahraniční pracovníci se na celkovém počtu smrtelných pracovních úrazů podílejí necelými 20 procenty. Ke dvěma smrtelným pracovním úrazům došlo při činnostech vykonávaných v zahraničí.

Rok	SÚIP	ČBÚ	Celkem
2002	195	11	206
2003	179	20	199
2004	166	21	187
2005	157	7	164
2006	147	5	152
2007	182	6	188
2008	162	12	174
2009	98	7	105
2010	116	5	121
2011	114	11	125
2012	105	8	113
2013	109	4	113
2014	106	11	117
2015	122	9	131
2016	102	2	104
2017	93	2	95
2018	103	20	123
2019	92	3	95
2020	106	2	108
2021	88	0	88

Vývoj počtu smrtelných pracovních úrazů za období let 2002–2021

V tabulce a grafu naleznete vývoj počtu smrtelných pracovních úrazů za posledních 20 let, tedy od roku 2002, kdy bylo zjištěno celkem 206 smrtelných pracovních úrazů, až po loňský rok s 88 případy. Dá se konstatovat, že v dlouhodobém horizontu počet smrtelných pracovních úrazů klesá s výkyvy v některých letech, jako byl například rok 2018, kdy došlo k důlnímu neštěstí na Dole Stonava na Karvinsku. V roce 2021 došlo k výraznému poklesu smrtelných pracovních úrazů, a to ze 108

takovýchto případů v roce 2020 na 88 případů v roce 2021. ČBÚ zároveň v loňském roce poprvé od roku 2002 nezaevidoval žádný smrtelný pracovní úraz.

Vývoj počtu smrtelných pracovních úrazů v letech 2002–2021

Smrtelné pracovní úrazy podle krajů

Z pohledu regionálního, tj. podle místa, kde k úrazu došlo, se nejvíce smrtelných pracovních úrazů stalo v krajích Jihomoravském (12), Středočeském (11) a Ústeckém (10). K pouze dvěma smrtelným pracovním úrazům došlo v Karlovarském kraji.

Kraj, kde k úrazu došlo	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Hl. m. Praha	8	9	7	9	10	5	3
Středočeský kraj	17	10	15	21	12	9	11
Kraj Vysočina	7	4	7	6	7	7	3
Jihočeský kraj	4	8	7	8	6	8	7
Plzeňský kraj	13	10	5	5	2	11	8
Karlovarský kraj	3	2	2	3	2	2	2
Ústecký kraj	16	8	8	11	7	18	10
Liberecký kraj	5	2	0	2	5	1	3
Královéhradecký kraj	9	5	2	1	8	8	3
Pardubický kraj	6	4	5	5	5	5	4
Jihomoravský kraj	5	8	10	13	10	14	12
Zlínský kraj	6	9	4	7	3	3	5
Olomoucký kraj	14	8	5	5	4	3	7
Moravskoslezský kraj	4	11	12	23	7	8	8
zahraničí	14	6	6	4	7	6	2
Celkem smrtelných pracovních úrazů	131	104	95	123	95	108	88

Počet smrtelných pracovních úrazů v letech 2015–2021 podle místa úrazu

Zdroje smrtelných pracovních úrazů

Nejčastějším zdrojem byla *pozemní vozidla a ostatní dopravní prostředky* (26 smrtelných pracovních úrazů), převážně šlo o dopravní nehody. Smrtelnými pracovními úrazy, které vznikly při dopravních nehodách dopravních prostředků na veřejných pozemních komunikacích, se inspekce práce v rámci své kontrolní činnosti nezabývá, na rozdíl od pracovních úrazů, ke kterým došlo při provozu dopravních prostředků na účelových komunikacích a v neveřejných prostorách (například areál firmy). Druhým nejpočetnějším zdrojem vzniku smrtelných pracovních úrazů byla kategorie *materiály, předměty, výrobky, součásti, strojů a vozidel, úlomky a prach* (7), kdy se jedná převážně o úrazy způsobené nedostatečným zajištěním těžkých břemen, materiálu a součástí při jejich přemísťování a převážení (tzn. pád, vymrštění, zavalení, sesunutí, přimáčknutí atd.). Dále se např. jedná o smrtelné pracovní úrazy, které se staly v nezajištěném prostoru výkopu (sesnutí zeminy). Třetím nejpočetnějším zdrojem vzniku smrtelných pracovních úrazů byly *budovy, konstrukce, povrchy* (6), kdy se jedná hlavně o pády z výšky a do hloubky. A rovněž kategorie *Nebezpečné látky a přípravky, radioaktivní látky, biologické látky* (6).

Vývoj počtu smrtelných pracovních úrazů podle vztahu k zaměstnavateli

Nejvíce smrtelných pracovních úrazů utrpěli zaměstnanci v pracovním poměru (66 úmrtí), 75 procent z celkového počtu. Dále se na smrtelných pracovních úrazech podíleli zaměstnanci zaměstnaní na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr (17) a osoby vykonávající činnosti nebo poskytující služby mimo pracovněprávní vztahy (5). Tzv. agenturní zaměstnanci (zaměstnanec agentury práce nebo dočasně přidělený k výkonu práce) v loňském roce nebyli mezi oběťmi smrtelných pracovních úrazů ani v jednom případě.

Vztah k zaměstnavateli	Rok					
	2017	2018	2019	2020	2021	
					SÚIP	ČBÚ
Zaměstnanec v pracovním poměru	73	95	78	86	66	0
Zaměstnanec zaměstnaný na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr	11	11	11	9	17	0
Zaměstnanec agentury práce nebo dočasně přidělený k výkonu práce	2	5	0	1	0	0
Osoba vykonávající činnosti nebo poskytující služby mimo pracovněprávní vztahy (§ 12 zákona č. 309/2006 Sb.)	9	12	6	12	5	0
Celkem	95	123	95	108	88	

Vývoj počtu smrtelných pracovních úrazů podle vztahu k zaměstnavateli

Příčiny smrtelných pracovních úrazů

Podobně jako v předchozích letech, i loni se nejvíce smrtelných pracovních úrazů stalo v důsledku *špatně nebo nedostatečně odhadnutého rizika*, a to v téměř 70 procentech (61 úmrtí). Další významnou příčinou bylo *ohrožení jinými osobami (odvedení pozornosti při práci, žerty, hádky a jiné*

(11) a rovněž *chybějící nebo nedostatečná ochranná zařízení a zajištění (4)*. Ostatní kategorie příčin pracovních úrazů jsou v záznamech o smrtelných pracovních úrazech uváděny v mnohem menší míře.

Příklady smrtelných pracovních úrazů

Ve stavebnictví

Zaměstnanci prováděli zemní a výkopové práce pro kanalizační přípojku k objektu. V hloubce přibližně 3 metrů nezajištěného výkopu došlo k průsaku spodní vody, kterou se jim podařilo odčerpat. Následně došlo k opětovnému průsaku spodní vody v hloubce cca 4 metrů. Při dalším pokusu o její vyčerpání úrazem postiženým zaměstnancem došlo v tomto výkopu k jeho zavalení uvolněnou zeminou, což způsobilo jeho smrtelný pracovní úraz.

U elektrického zařízení

Úrazem postižený zaměstnanec pracoval se svými dvěma kolegy na přepojování rozvaděčů v rozvodně nízkého napětí umístěné v suterénu budovy. Jednalo se o odpojení jednotlivých vývodů a přívodů stávajícího rozvaděče a jejich přepojení do nového rozvaděče. Vzhledem k tomu, že při úplném odpojení celého rozvaděče od elektrické energie by došlo k odpojení několika částí rozlehlé budovy napájených z tohoto rozvaděče, nedošlo k vypnutí celého rozvaděče. Postupně tak byly vypnuty jednotlivé části budovy pomocí jističů umístěných v tomto rozvaděči a část rozvaděče, na kterém se pracovalo, zůstala stále pod elektrickým napětím. Při odpojování kabelových vývodů ze stávajícího rozvaděče došlo k dotyku zaměstnance s živou částí rozvaděče, která byla pod elektrickým napětím. Zaměstnanec byl hospitalizován a na následky zranění po několika dnech zemřel.

U tlakového zařízení

Ke smrtelnému pracovnímu úrazu topiče středotlaké parní kotelny na tuhá paliva došlo při provádění běžné činnosti obsluhy parní kotelny. V rámci plánované rekonstrukce kotelny bylo dohodnuto, že na noční směně úrazem postižený zaměstnanec spotřebuje zbytek paliva z venkovního boxu, odstaví hlavní kotel z provozu a uvede do provozu záložní kotel, který měl přívod paliva z dopravníku vlastního zásobníku. Při této činnosti se dotyčný pohyboval ve venkovním boxu v době, kdy byl šnekový dopravník (podavač) v provozu. Šnekový dopravník bylo možno odstavit z provozu jenom ovládačem uvnitř kotelny. Při pohybu zaměstnance ve venkovním boxu došlo k jeho zachycení a namotání na šnek dopravníku, který mu způsobil devastující zranění s následkem smrti.

O Státním úřadu inspekce práce (SÚIP)

Státní úřad inspekce práce je orgán státní správy, jehož úkolem je kontrola dodržování povinností plynoucích z pracovněprávních předpisů, včetně předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci. SÚIP má své sídlo v Opavě a je řízen Ministerstvem práce a sociálních věcí České republiky. Pod SÚIP spadá 8 oblastních inspektorátů práce: OIP Hlavní město Praha, OIP Středočeský kraj, OIP Jihočeský kraj a Vysočina, OIP Plzeňský a Karlovarský kraj, OIP Ústecký a Liberecký kraj, OIP Královéhradecký a Pardubický kraj, OIP Jihomoravský a Zlínský kraj, OIP Moravskoslezský a Olomoucký kraj. Kromě kontrol patří k základním úkolům Úřadu i inspektorátů poradenská, konzultační a osvětová činnost. Činnost SÚIP a inspektorátů se řídí zákonem č. 251/2005 Sb., o inspekci práce.

Mgr. Richard Kolibač

tiskový mluvčí SÚIP

775 863 764

Richard.Kolibac@suiip.cz